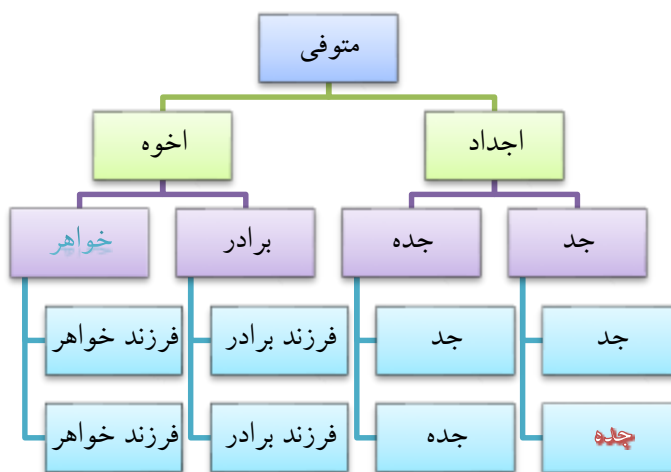

جلسه دوازدهم

مسئله نهم:

۱. جد متوفی هر اندازه بالا رود، و برادران متوفی ترکه را بین خود تقسیم می کنند و دور بودن جد اعلی نسبت به جد پایین که با اخوه برابر و مساوی است، مانع ارث بردن آن اجداد نمی شوند.

مثال:

آیا در مثال فوق، خواهر مانع جده می شود؟ خیر.

۲. جد نزدیک فقط جد بالا را از ارث منع می کند، نه فرزندان اخوه میت را.

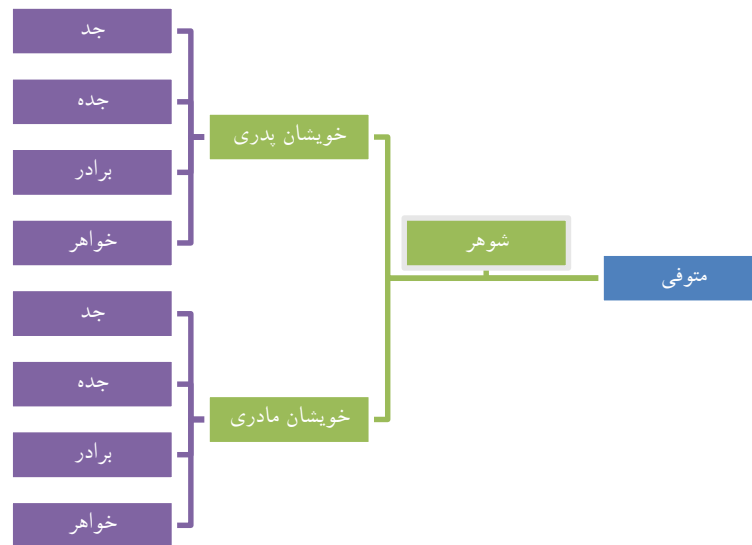
۳. برادر، اگر چه مادری باشد و نیز خواهر، پسر برادر را از ارث منع می کند هر چند او ابوینی باشد.

۴. فضل بن شاذان: یک ششم از ترکه برای برادر مادری، و بقیه برای پسر برادر ابوینی است.

مسئله دهم:

زن و شوهر هرگاه با اخوه و فرزندان ایشان و اجداد (پدری یا مادری) جمع شوند، نصیب بالاترشان را می برند؛ (به شوهر یک دوم و به زوجه یک چهارم داده می شود) و به اجداد مادری یا اخوه مادری یک سوم از اصل ترکه می رسد و مقدار باقی مانده برای خویشاوندان ابوینی (اخوه و اجداد ابوینی) و در صورت نبود آنان برای اخوه پدری خواهد بود.

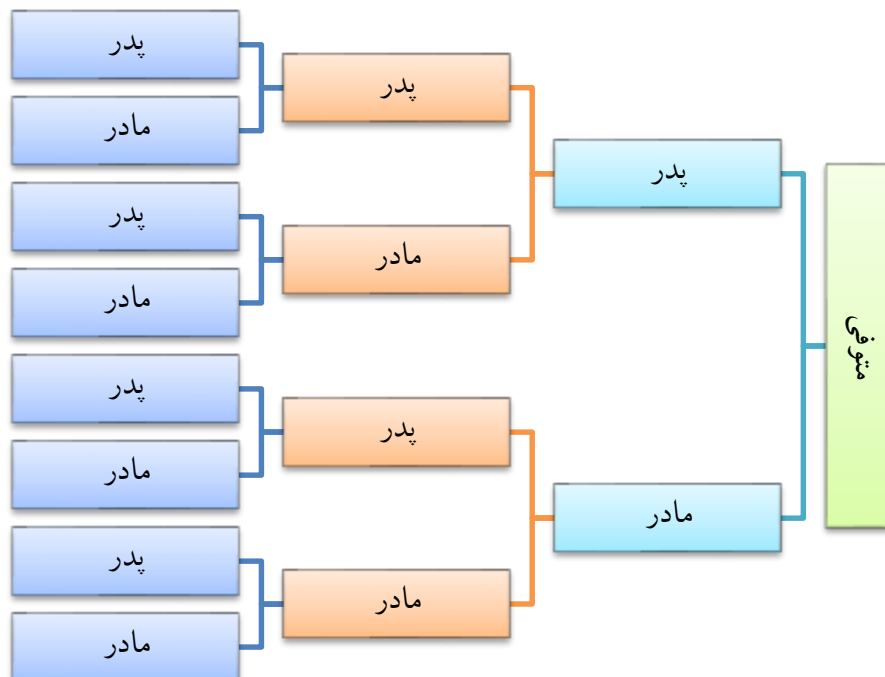
مثال:

به شوهر، یک دوم (یعنی سه ششم) می رسد. برای خویشان مادری یک سوم (یعنی دو ششم) که بین ۴ نفر مساوی تقسیم می شود. برای خویشاوندان پدری یک ششم می ماند که باید سهم جد و برادر، دو برابر جده و خواهر باشد.

مسئله یازدهم: ارث اجداد هشتگانه

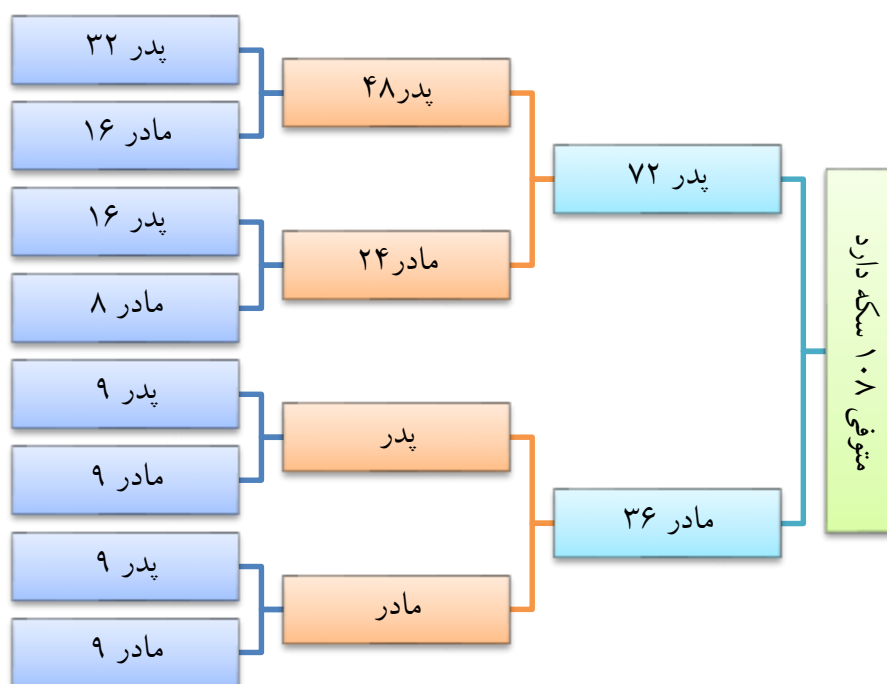
این مسئله مربوط به اجداد هشت گانه است: یعنی

قول مشهور: مراحل آن به شرح زیر می باشد:

۱. یک سوم به اجداد مادری داده می شود و دو سوم به اجداد پدری داده می شود.
۲. دو سوم از ثلثین بالا به جد و جده پدری داده می شود که خودش سه قسمت شده و یک سوم به جد و دو سوم به جده داده می شود. و یک سوم ثلثین به جد مادری و جده مادری پدر میت داده می شود که سه قسمت می شود. دو سوم به جد پدری و یک سوم به جده پدری داده می شود.
۳. یک سوم که به اجداد مادری می رسد، به طور مساوی بین آنها تقسیم می شود.

مثال: اگر متوفی ۱۰۸ سکه داشته باشد به هر جد اینگونه می رسد:

۴. تقسیم فوق مبتنی بر نظریه مشهور میان اصحاب است که شیخ طوسی بدان قائل است و اکثر فقها از او پیروی کرده اند. اما دو قول دیگر نیز وجود دارد که مربوط به شیخ معین الدین مصری و نیز شیخ زین الدین محمد بن قسم برزهی است.

به نظر مصری:

یک سوم ثلث به والدین مادر مادر میت داده می شود و مساوی تقسیم می گردد.
دو سوم ثلث به والدین پدر مادر میت داده می شود، که باز مساوی تقسیم می گردد.
یک سوم ثلثین به والدین مادر پدر داده می شود که مساوی بینشان تقسیم می گردد.
دو سوم ثلثین به والدین پدر پدر داده می شود که آن را سه قسمت می کنند.

قول برزهی:

یک سوم ثلث برای والدین مادر مادر است که مساوی بینشان تقسیم می شود.
دو سوم ثلث برای والدین پدر مادر است که سه قسمت می شود.
و نحوه والدین مادر پدر میت به نحو شیخ طوسی است.

همه اختلاف به این برمی گردد که سهم خویشاوندانی که از طریق مادر به میت انتساب دارند به نحو مساوی بین مذکر و مؤنث لحاظ شوند.